

Regeringskansliet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemorian Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog, svar senast 2025-09-25

Er beteckning: LI2025/01288

Sammanfattning

Länsstyrelsen är positiv till utökad anmälningssplikt gällande skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog.

Länsstyrelsen lämnar avvikande mening gällande den nu föreslagna definitionen av urskog och gammal skog. Bedömningen är att risken för det vi räknar till gammal skog idag inte kommer klassas in framöver utan hamna utanför kravet på anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder.

Länsstyrelsen anser det är positivt att fortsätta vara ett A-land, vilket förutsätter mer och bättre kontroll över att de system vi har idag fungerar och fångar upp det som de är ämnade att göra.

Promemorian Anmälningssplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet (LI2025/01286)

Länsstyrelsen tillstyrker införandet av sju nya paragrafer i förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

Dock önskar länsstyrelsen belysa att definitionerna som anges i förordningen inte helt harmonierar med begreppen som skogsstyrelsen föreslår i sin rapport. Länsstyrelsen vill

uppmärksamma och ställa sig bakom Naturvårdsverkets avvikande mening gällande definition av gammal skog i 2 c § st. 2.

Definition och kriterier för att identifiera urskog och gammal skog

I definitionen för gammal skog finns förekomst av gamla träd och träd med mycket hög ålder med som ett kriterium för att uppfylla kraven, den föreslagna definitionen för gammal skog avser beståndsålder enligt definitionen i Skogsstyrelsens rapport. Alltså ett väsentligt högre krav i den föreslagna definitionen än vad kommissionen anger.

I definitionen för gammal skog ställs även högre krav för mänsklig påverkan än vad som anges i direktivet.” Kommissionen anger att bestånd eller områden ska uppvisa strukturella särdrag och dynamiska processer såsom naturlig föryngring, luckdynamik, omfattande och varierad död ved, strukturell komplexitet och förekomst av gamla eller åldrande träd och trädrelaterade mikrohabitat. Dessa strukturella särdrag och dynamiska processer ska ha förvärvats genom flera årtionden av naturlig utveckling utan någon betydande mänsklig påverkan.” I den föreslagna definitionen får ingen mänsklig påverkan annat än naturvårdande insatser förekommit de senaste 80 åren. Även här ett väsentligt högre krav än vad kommissionen anger.

I den föreslagna definitionen för krav på död ved så ställs högre krav än vad kommissionen anger, även högre krav än vad som föreslås i Skogsstyrelsen rapport, till vilken man hänvisar. I den föreslagna definitionen hänvisas till en forskningsartikel om grov och klen död ved, där man drar egna slutsatser om nedbrytningstid för död ved i norra och södra Sverige, något som inte tas upp i artikeln. Betydelsen av volym, diameter och nedbrytningsstadier för död ved av olika trädslag tas upp i en mängd olika forskningsartiklar och är mer komplex än vad som anges i den föreslagna definitionen.

I den föreslagna definitionen för gammal skog likväl som för urskog införs ett krav på storlek. Länsstyrelsen anser inte att ett storlekskrav bör införas då ett skogsområde som funnits så länge att det uppfyller de krav som kommissionen anger per definition bör anses vara funktionellt oavsett hur stort det är. De kanteffekter som

det hänvisas till i granskog kommer och går allteftersom ny skog växer upp intill den tänkta granskogen. Arealkrav bör därför inte införas.

Klimatfrågan behöver även beaktas om arealkravet för att det kommer gå att avverka skogar med lång kontinuitet för att de är för små bestånd för att klassas till gammal skog eller urskog.

Hur kan det säkerställas att Sverige bedöms vara ett A-land enligt förnybartdirektivet?

Länsstyrelsen är positiv till ansatsen att Sverige ska fortsätta vara ett A-land. Dock finns idag vissa bekymmer som kan behöva adresseras och lyftas för att säkerställa att inte gamla skogar med höga värden avverkas.

Länsstyrelsen vill även i denna remiss lyfta frågan om avverkningsanmälningar som fångas upp i skogsstyrelsens system. Majoriteten av de 12:6-samråd som inkommer till Skogsstyrelsen hanteras inte av en handläggare utan sker via automatisk granskning mot befintliga kartsikt. I praktiken anses då den skogliga åtgärden som godkänd när 6 veckor gått om inte något gjort att ärendet fångats upp mot befintliga kartsystem eller att någon utomstående skogsstyrelsen uppmärksammat att avverkningsanmälan rör ett värdefullt område.

Länsstyrelsen bevakar i dagsläget de avverkningsanmälningar som kommer in för att se om de berör några av de områden med höga naturvärden som vi har kännedom om och i vissa fall arbetar för att skydda. Det är relativt ofta som de träffar Länsstyrelsen får i vår körning inte har fångats upp av Skogsstyrelsens automatgranskning. De skogar länsstyrelsen arbetar för att skydda är ofta gamla skogar som utvecklat höga naturvärden.

Det säkerställs inte att skog som har hög betydelse för biologisk mångfald kontrolleras vid avverkningsanmälan på det vis som beskrivs i förslaget. Någon inventering av biologisk mångfald utförs inte systematiskt av myndigheter på skogsmark. Inventering av biologisk mångfald utförs inte heller i samband med avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen och endast en mycket liten

andel av de avverkningsanmälningar som lämnas in till Skogsstyrelsen fältbesöks. Det går heller inte att ha områden där det fattats beslut om formellt skydd på grund av höga naturvärden som en garanti för att skogar med höga naturvärden inte avverkas. Anledningen är förutom vad som anges ovan att myndigheterna inte har tillräcklig budget för att bilda formellt skydd på alla de områden som har stor betydelse för biologisk mångfald.

Miljömålsberedningen har föreslagit att kravet på avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen också ska ändras för att säkerställa att urskog och gammal skog som inte är kartlagd upptäcks. Det är en uppgift som är arbetskrävande men som skulle gynna alla delar av förslaget om utökade inventeringar utfördes.

Avskogningsförordningens mening att bromsa skogsförstörelse har också perspektiv som ännu inte är helt utredda. Det finns en lång tradition av skogsbete i de svenska skogarna. Det innebär att så gott som alla skogar, även urskogsliknande, har nyttjats för bete under en lång tid. Detta brukande av våra utmarker utgör en väsentlig del av vårt kulturarv och bidrar rimligen i hög utsträckning till de höga natur- och kulturvärden vi ser i skogen idag.

Att återigen börja beta skog som inte varit betad under en tid kan därför påverka den biologiska mångfalden positivt. Om skogen däremot varit obetad under en mycket lång tid och på så sätt gått långt i naturaliseringen, så finns det inte lika många vinster ur ett biologisk mångfaldsperspektiv att återigen beta skogen. Ett problem här kan bli om brukaren som vill beta skog för att öka biologiska mångfalden behöver ta ner träd för att nå kravet för stöd för skogsbete, då riskerar avskogningsförordningen att vara ett bekymmer som kan göra att brukaren inte kan sälja sina produkter från djuren som betar i skogen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med enhetschef Anna Jansson, enheten för naturskydd som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Joel Isensköld och länsråd Veronica Lauritzsen medverkat.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post gavleborg@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle, eller ring vår växel
010-225 10 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/gavleborg.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på
Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/gavleborg/personuppgifter